

Revista Intercultural

KOLOREZ KOLORE!

Kultura Arteko Aldizkaria

3

Revista creada con el fin de fomentar la interculturalidad, mediante la sensibilización y disminución de estereotipos y prejuicios sobre las diferentes culturas, en condiciones de igualdad, en la población residente en Álava.

Arabako Foru Aldundia
Diputación Foral de Álava

Egilea: ADRA Fundazioa, 2016

Lorenzo Prestamero kalea, 3

01013 Vitoria-Gasteiz

Tel.: 945.25.75.75 / 692.611.113

<http://www.adra-es.org>

kolorezkolore@adra-es.org

www.facebook.com/Kolorez-Kolore-Fundación-ADRA

Edukia eta diseinua: **Janire Zatón**

Itzulpena: **Yaiza Cuesta**

Koordinatzailea: **Sandra Llamas**

Kolorez Kolore Arabako Foru Aldundiko Kultura arteko Sailak diruz lagundutako aldizkaria da. Arabako herritarren kultura artekotasuna eta berdintasuna sustatzea du helburu, herritarrak sentsibilizatuz eta kultura bakoitzaren inguruko estereotipoak eta aurreiritziak murriztuz.

Honen diru-laguntzaz:

AURKIBIDEA

“Ezagutu zure gaur egungo hiria eta...”	4-5
“...eta erakutsi iezaguzu zure jatorrizko herri edo hiria”	6-7
3. sektorearekin erlazioa duten 2 erakunde edo programaren zabalkuntza.....	8-9
Gizarte-gaiei buruzko berriak.....	10-11
Gezurta ditzagun zurrumurruak	12-13
Hizkuntzak ikasten.....	14
Kultura arteko sukalde liburua.....	15
Genero berdintasuna.....	16-17
Kultura arteko denbora-pasak	18
Kultura arteko istorioak.....	19
Migrazio prozesua.....	20-21

“EZAGUTU ZURE GAUR EGUNGO HIRIA ETA...”

Elkarrizketa. Oihane Etxaburu, gasteiztarra eta Gizarte Lanean Graduatua (EHU).

Nola definituko zenuke Gasteiz?

Herri-arima duen hiri bat da. Euskadiko hiriburua da, baina, gauza askotarako, herri bat balitz bezala funtzionatzen du, denok elkar ezagutzen dugu eta.

Zer alde on eta txar nabarmenduko zenituzke?

Alde onen artean, aipatuko nuke auzo-sentimendua oso nabaria dela, batik bat auzo zaharrenetan. Bizitza kalean egiten dugu; hori Almendraren Azokan, Erdi Aroko Azokan eta abarretan igar daiteke.

Horrez gain, oso hiri polita da, oso berdea, lotura onak ditu... Bizikleta hartzea nahikoa duzu hiritik bertatik mendira iristeko.

Alde txarrei dagokienez, hainbat zerbitzu falta ditugula azpimarratuko nuke:

konsulatuak, gobernu zentraleko zenbait sail... Gauza askotarako, Bilbora edo Burgosera joan behar izaten dugu, eta horrek amorru handia ematen dit.

Alde txarren artean, ez dago beste askorik... Itsasorik ez dugula, akaso. Aireportua abian da berriz ere, eta, hortaz, hemendik aurrera geure hondartza izateko eskubidearen alde borrokatu beharko dugu.

Nola definituko zenuke Arabako kultura?

Arabak bi aurpegi ditu: Gasteiz, hiriburua, gainerako herriak baino handiagoa da. Hala ere, txiki samarra da beste hiri batzuen aldean, baina, nolanahi ere, gune nagusi bat da, eta denetarik du... Bestetik, lautadako eta Arabaren hegoaldeko herritxoak ditugu. Horiek, egia esan, ez dute zerikusi handirik hiriarekin.

Sekulako aldea dago Gasteizen eta Arabako herrien artean baina, hala eta guztiz ere, nire ustez, kale kultura handia dago, partekatzeraz ohituta gaude...

Zein da gaur egungo Gasteizko gizarte- eta ekonomia-egoera?

Tamalez, Espainiako estatuko egoera bera dugu hemen ere: industriak behera egin du, tentsioa da nabari... Eta batzuek aukera baliatu dute mozkin ateratzeko.

Jarrera arrazista, xenofobo, islamofobo eta abarrek gorakada handia izan dutela pentsatzen dut. Hala ere, kutsatu ez gaitzaten ahalegintzen gara. Auzoetako festetan, bai eta herritarrok antolatzen ditugun beste ekintzetan ere, hainbat kolore eta jatorritako pertsonak hartzen dute parte, eta elkarrekin aritzen dira denbora pasa eta lanean. Hori da garrantzitsuena, ez gu zatitu nahi gaituzten pertsonen ikusarazi nahi dutena.

Zure ustez, kultura arteko probintzia bat al da Araba? Zergatik?

Kultura arteko probintzia bat da, hori ez dago ukatzerik. Arabatik migratu egin da eta Arabara migratu egin da, eta ez da arazorik egon. Hemen jatorri ezberdineko pertsonak bizi gara, eta gure "arabartasuna" nola edo hala bizi dugu, eta, nire ustez, oso onuragarria da hori.

Halaber, "bigarren belaunaldiko immigranteak" diren gazte ugari bizi dira Gasteizen. Haiekin urrats handia egiten ari

gara elkarrekin bizitze hutsetik egiazko kultura arteko gizarte bat eraikitzeko, denok gure baitan bizilagunen zatitxo bat izan dezagun.

Gasteizen gizarte-baliabide nahikoa dagoela iruditzen al zaizu?

Galdera hori erantzuten zaila da. Nire ustez inoiz ez da baliabide nahikoa egongo. Herritarren oinarritzko premiei erantzuteko behar adina baliabide daude; hala ere, baliabide horiek erabiltzeko eskubiderik ez duten pertsona ugari dago oraindik ere.

Nire ustez, baliabide gehiago behar dira, eta, horrez gain, baliabide horiek asistentzialismo hutsean inbertitzeari utzi eta komunitatean inbertitu behar dira; asistentzialismoa beharrezkoa da, bai, baina badaude beste premia batzuk ere. Urgenteak diren gauzak eta garrantzitsuak direnak bereizten hasi behar dugu.

Zer iruditzen zaizu Arabako kultura-eskaintza?

Biztanle gutxi garela kontuan izanda, ikusteko asko dagoela pentsatzen dut. Antzokia, zine-, kontzertu- eta erakusketa-aretoak, museoak eta abar ditugu. Nahi izanez gero, badago zer ikusi uneoro.

Hiriko zer txoko gustatzen zaizu gehien?

Lagunekin pipak jaten egoteko, Florida Parke Botanikoa. Neuk bakarrik itzuli bat egiteko, Olabide ikastetxetik Armentia basoraino doan bidea.

...ETA ERAKUTSI IEZAGUZU ZURE JATORRIZKO HERRI/HIRIA”

Elkarrizketa. Moustapha Diop, Gasteizen bizi den gizon senegaldarra.

Zer herrialdetan hazi zinen? Eta zer hiritan?

Senegalen hazi nintzen, Koki izeneko hiri batean.

Zein da zure herrialdeko hizkuntza ofiziala?

Wolofa eta frantsesa dira nire herrialdeko hizkuntza ofizialak. Hala ere, askoz hizkuntza eta dialekto gehiago daude.

Esango al diguzu hitz edo esaldiren bat wolofez?

Jakina. *Nangadef?* esaldiak, adibidez, *zer moduz?* esan nahi du.

Hiri horretako zer alderdi nabarmenduko zenuke?

Oso hiri garrantzitsua da Koki. Oso hiri ezaguna da senegaldarren artean, jende asko

hara abiatzen baita heziketa jasotzera (han, Korana, arabiera eta abar ikasten dituzte). Oso unibertsitate handia dago Kokin.

Zein dira zure herrialdeko dantza eta jai tipikoak?

Senegalen jai ugari dago. Hona hemen zenbait ospakizun aipagarri: arkumearen jaia, Ramadanaren amaierako ospakizuna, urte amaierako festa...

Arkumearen jaian, lehenik eta behin, animalia hori hil eta prestatzen dugu. Ondoren, bizilagunak ikustera irteten gara. Lagunok barkamena eskatzen diogu elkarri urtean zehar izan ditugun eta besteak mindu dituzten jokaerengatik. Etxez etxeko ibilbidea egiten dugu, eta, etxe bakoitzean, arkume pixka bat jaten dugu.

Zer alde on eta txar aipatuko zenituzke?

Alde onen artean, jendearen tratu laua azpimarratuko nuke. Senegaldarrek diru gutxiago dute, baina askoz alaiagoak dira eta elkarri laguntzen diote ahal duten guztietan.

Alde txarren artean, pobrezia handia dagoela aipatuko nuke, jende asko gaizki pasatzen ari dela. Hala eta guztiz ere, esan dudan bezala, herritarrek elkarri laguntzen diote aurrera egiteko.

Nolakoa zen hango gizarte- eta ekonomia-egoera bertan zeundenean?

Pertsona batzuek gauza asko dituzte, eta beste batzuek, berriz, oso gutxi. Hala ere, pobrezia-tasa aberastasun-tasa baino askoz handiagoa da.

Zer distantzia dago Araba eta zure jatorrizko herrialdearen artean? Zer garraiobidetan bidaiatu daiteke bertara?

Madrildik, zuzeneko hegaldian, 4 ordu behar dira. Hemendik Madrilera joateko, hegazkina

har daiteke Bilbotik, edo beste garraiobide bat hartu.

Talka kulturalik pairatu al zenuen Arabara iritsi zinenean? Zertan nabaritu zenuen?

Bai, talka kultural handia pairatu nuen. Nire herrialdeko jendea irekiagoa da, eta horretara ohituta nago. Besteen gauzez arduratzen gara. Hemengo jendea, aldiz, askoz itxiagoa da.

Nolakoak dira gasteiztarrak? Nolako harremanak eta manerak dituzte?

Hango eta hemengo harremanak ezberdinak dira. Hemengo pertsonak itxiagoak dira (ez guztiak, noski, baina gehienak). Jendea bere kontuez arduratzen da soilik.

Non bildu ohi zara lagunekin?

Egunaren arabera. Batzuetan, etxean biltzen gara zerbait edateko eta hitz egiteko. Jai egiten dugunean, bi aukera daude; batzuetan, musika afrikarra jartzen duten tabernetara joaten gara, Kilimanjarora, esaterako; beste batzuetan, euskal kantak, Europako musika eta abar jartzen dituzten diskoteketara abiatzen gara.

BIZILAGUNAK ARABA 2016

Zurrumurru xenofoborik gabeko kulturen arteko elkarbizitzaren alde.

Ireki zure etxeko ateak, zabaldu zure gogoa!

Zer da Bizilagunak?

Azaroak 13an, etorkin, errefuxiatu eta bertoko familiak bazkaltzeko elkartuko dira Araban. Gauza bera gertatuko da Euskal Herriko, Europako eta munduko herri eta hirietako beste hainbat etxeetan. Bazkari bakoitzean, bi familiaz gain, dinamizatzaile batek parte hartuko du, antolaketan laguntzeko. Familia kontzeptua, moduz zabalean ulertuta, noski: ama bakarrik; emakumez, gizonez edo emakume eta gizonez osatutako bikoteak, seme-alabekin edo gabe; pisukideak; bakarrik bizi diren pertsonak, amamak beraien ilobekin; lagun taldeak...

Bizilagunak zertarako eta zergatik?

Asko gara kultura ezberdinetako pertsonak ezagutzeko gogoak ditugunok, baina askotan, aukerak topatzea zaila egiten zaigu. Elkar ezagutzeko aukerak eskaini nahi ditugulako, gonbidapen hau luzatzen dizuegu kultura ezberdinen arteko pertsonen artean murgiltzeko eta elkarbizitza sustatzeko. Bizilagunak ekimenaren bitartez, harremanak eta kontaktu berriak egitea errazten da, loturak sortuz Gasteizen bizitzea erabaki dugunon artean, gure jatorria edozein izanda: "hemengoa", etorkina edo errefuxiatua.

Izena eman! Zure herriko formularioa bete esazu. <https://www.cear-euskadi.org/?p=2140>

☎ 945 266 805
✉ bizilagunak.araba@gmail.com
f [bizilagunak.araba](https://www.facebook.com/bizilagunak.araba)
t [@bizilagunAraba](https://twitter.com/bizilagunAraba)
📞 688 812 944 (solo Wasap bakarrik)

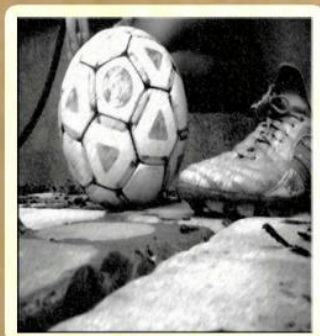

AUZOKIDEOK ELKARTOPATZEKO EKINTZAK

Espacios de encuentro
para vecinas y vecinos

فسحة لقاء للجارات والجيران

FUTBOLA

Asteartero 20:00tatik
21:00tara
Landatxon

Martes de
20:00-21:00
en el Campillo

AUZOKO

Comparte tu cultura
aprendiendo euskera
con vecinos del
barrio.

Euskara konpartitu
zure auzokideekin.

HAZIERAK

Gurasotasunak
konpatitzeko espazioa.
Asteartero
11:30etatik-13:00tara
Landatxo gizartetxean.

Espacio de encuentro
para familias.
Martes de 11:30-13:00
Sala multiusos Campillo

SUKALDEAN SOLASEAN

Elkarrengandik sukaldaritza
ikasteko aukera
Hilabeteroko
3. larunbatean
Landatxon.

Compartimos nuestros
saberes y sabores.
3. sábado de mes
En el Campillo.

Jarri gurekin harremanetan:
Ponte en contacto:

sarea@goian.org 688949333

NAZIONALITATEA LORTZEKO IZAPIDEAK

NORK ESKA DEZAKE NAZIONALITATE ESPAINIARRA?

Eskaera egiten den unean, gutxienez **ondo-ondoko** hamar urte* **legalki** eta **etenik gabe** Espainian bizitzen daramatzaten atzerriarrek.

- **Legalki:** nazionalitatea eskatzen duzun unean, indarrean dagoen bizileku-txartela (AIZ) izan behar duzu. Horrez gain, txartelak iraupen luzekoa (5 urtekoa) izan behar du.
- **Etenik gabe:** bost urteko epean Espainiatik kanpo igaro duzun denbora, gehienez ere, hurrenez hurreneko 6 hilabete izango da, edo, hamar hilabete (hurrenez hurrenekoak ez badira).
- **Ondo-ondoko:** ezinbestekoa da, nazionalitatea eskatzen den unean, ondo-ondoko hamar urteetan Espainian bizi izana.

Halaber, gizalegezko jokaera duzula eta Espainiako gizartean behar adina integrazio-maila duzula egiaztatu behar duzu. Horretarako, ikastaroetara bertaratu izana frogatzen duten ziurtagiriak aurkez ditzakezu.

---

* Hainbatetan, nahikoa da Espainian denbora laburragoz bizi izana:

- **Bost urtez**, errefuxiatu izendatutako pertsonen kasuan.

• **Bi urtez**, herrialde hauetan jaiotako pertsonen kasuan: Latinoamerikako herrialderen batean, Andorran, Filipinetan, Ekuatore Ginean edo Portugalen.

- **Urtebetez**, honako hauen kasuan:

- Hurrenez hurreneko bi urtez Espainiako erakunde baten ardurapean egon diren adingabeak / Urtebete Espainiako herritar batekin ezkondata daramaten pertsonak / Espainiar baten alargunak / Espainiatik kanpo jaiotakoak, baldin eta beren ama, aita, amona edo/eta aitona jatorriz espainiarrak badira (nahiz eta Espainiatik kanpo jaioak izan)

NOLA ESKATZEN DA?

- Erregistro Zibilera **BERTARATUZ**. Gasteizko Erregistro Zibila Justizia Jauregian kokatua dago (Gasteiz Hiribidea, 18).
- **INTERNET** bidez, esteka honetan eskuragarri duzun inprimakia betez: sede.mjusticia.gob.es/cs/Satellite/Sede/es/tramites/nacionalidad-espanola

ZER DOKUMENTAZIO ERAMAN BEHAR DUZU?

Honako dokumentu hauek eraman behar dituzu Erregistro Zibilera:

1. **Eskaera-eredu normalizatua.** Hau da, nazionalitatea eskatzeko dokumentu ofiziala. Helbide honetatik jaitsi dezakezu (eskuineko zutabean, "Erlazionatutako dokumentuak" atalean): <http://www.mjusticia.gob.es/cs/Satellite/Portal/es/ciudadanos/tramites-gestiones-personales/nacionalidad-residencia#informacion>
2. **Atzerritarraren nortasun-agiria** (Atzeritarraren Identifikazio Zenbakia, AIZ).
3. **Pasaportea.** Indarrean dagoen jatorrizko herrialdeko pasaporte osoa.
4. **Jaiotza-ziurtagiria**, eta itzulpena edo/eta sinestamendua, halakorik behar bada.
5. **Jatorrizko herrialdeko aurrekari penalen ziurtagiria**, itzulita eta egiaztatua.
6. **Ezkontza-ziurtagiria**, eskatzailea ezkontuta baldin badago.
7. **Tasen ordainketaren egiaztatzea.** 100 euroko tasa ordaindu behar da. Eskaera aurkeztu AURRETIK ordaindu behar duzu. Horretarako, eraman bankura 026 Kodea duen 790 Eredua. Esteka honetan duzu eskuragarri: <http://www.mjusticia.gob.es/cs/Satellite/Portal/es/servicios-ciudadano/tramites-gestiones-personales/formulario>.
8. Zigortuen Erregistro Zentraleko **aurrekari penalen ziurtagiria**. Dokumentu horrek ziurtatzen du ez duzula aurrekari penalik Espainian.
9. **Errolda-ziurtagiria.**
10. **Cervantes Institutuak emandako diplomak:** ezagutza konstituzional eta soziokulturalen buruzko proba (CCSE) eta gaztelaniazko ezagutzen inguruko proba (DELE).

8., 9. eta 10. puntuetan aipatutako dokumentuak (aurrekari penalak, errolda-ziurtagiria eta diplomak) **EZ dituzu ezinbestean zuk zeuk ekarri.** Horren ordez, baimena eman diezaiokezu Justizia Ministerioari bere datu-basean begiratzeko

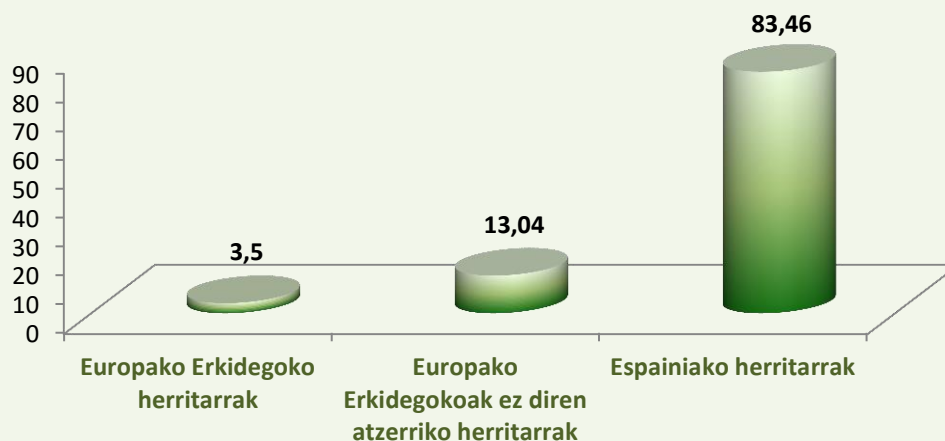
GEZURTA DITZAGUN ZURRUMURRUAK

Osasuna eta Gizarte Zerbitzuak

ZURRUMURRUA: “Beste talde batzuek baino diru-laguntza publiko gehiago jasotzen dituzte”

Askoren esanetan, etorkinek Espainiako herritarrek baino diru-laguntza publiko gehiago jasotzen dituzte.

EGIA: Hona hemen Espainiako gizarte-zerbitzuen erabiltzaileak:

Araudiak ezartzen du nori eman behar zaizkion gizarte-laguntzak. Irizpideek diru-laguntza jasotzen duen pertsona edo familiaren egoera hartzen dute kontuan, ez haien nazionalitatea.

Espainiako BPGak 1996 - 2006 bitartean izandako hazkundearen % 30 immigrazio-prozesuarekin lotuta dago.

% 1 baino gutxiago

Horixe da Espainian pentsioak jasotzen dituzten atzerriarren kopurua. Horietatik, erdia baino gehiago Europar Batasuneko biztanleak dira.

1,5 milioi baino gehiago...

...ziren 2014ko urtarrilean Gizarte Segurantzaren izena emanda zeuden atzerriarrek. Eta haiek, beste pertsona guztiek bezala, ekarpenak egiten dituzte.

Gizarte-laguntzek gizarte-bazterketa jasateko arriskuan dauden pertsonen laguntza ematea dute helburu, edozein izanik ere haien nazionalitatea.

Erroldatuta dauden pertsonen Gizarte Zerbitzu, Osasun eta Hezkuntzarako eskubidea dute. Erkidego- nahiz estatu-mailako legeek eskubide horiek onartzen dituzte 1990ko hamarkadaren erdialdetik.

Atal hau egiteko, STOP RUMORES webgunean oinarritu gara
<http://stoprumores.com>

LEHENDABIZIKO URRATSAK BERTAKO HIZKUNTZETAN

No entiendo.	ل أفهم	
Ez dut ulertzen.	I don't understand	
No hablo muy bien español/euskera.	الوشكير/ل أتحدث جيدا السبانية	
Ez dut gaztelaniaz/euskaraz oso ondo egiten.	I don't speak Spanish/Basque very well.	
Habla más despacio, por favor.	تحدث ببطء لو سمحت	
Hitz egin polikiago, mesedez.	Speak more slowly, please.	
¿Puedes repetirlo, por favor?	هل تستطيع اعادته لو سمحت؟	
Errepikatuko al duzu, mesedez?	Can you repeat, please?	
¿Puedes deletrearlo, por favor?	هل تستطيع تهجئته لو سمحت؟	
Letraka esango al duzu, mesedez?	Can you spell it, please?	
¿Qué?	ماذا؟	
Zer(k)?	What?	
¿Quién?	من؟	
Nor(k)?	Who?	
¿Cuándo?	متى؟	
Noiz?	When?	
¿Dónde?	أين؟	
Non?	Where?	
¿Cómo?	كيف؟	
Nola?	How?	
¿Por qué?	لماذا؟	
Zergatik?	Why?	

Pertenecen a GOAZEN Diccionario del día a día, elaborado por Fundación ADRA para el Programa de Acogida para la integración social de la población inmigrante

KULTURA ARTEKO SUKALDE LIBURUA

Meloi-zopa (*Egusi soup*)

NIGERIA

4 LAGUNENTZAKO OSAGAIK

- *100 g patata-pure
- *100 g indioilar
- *200 g meloi-hazi (egusi)
- *100 g ziazerba
- *100 g arrain lehor
- *200 g tomate frijitu
- *Tipula, olio eta gatz
- *40 otarrainxka lehor

NOLA EGIN

Lehenik eta behin, frijitu arraina eta indioilarra, gatz, tipula eta olioarekin, gorritu arte. Bestalde, prestatu tomate frijitua eta meloi-haziak. Ondoren, nahasi osagai guztiak eta jarri litro erdi uretan 30 minutuz. Azkenik, gehitu ziazerbak juliana eran moztuta, eta zerbitzatzeko prest izango duzu.

Osagarri gisa, egin patata-pure bat. Horretarako, nahasi pure-hautsa eta ura, fabrikatzailearen jarraibideak kontuan izanda, nahi dugun testura lortu arte.

Kultura arteko Sukalde Liburutik hartuta. Sukalde Liburu hori Etorkinak gizarteratzeko harrera programaren baitan egin zuen ADRAk.

GENERO BERDINTASUNA

Emakume bati jendaurrean errieta egitea hondartzara jantzita joateagatik; agintariek erakundeetan arrazakeria eta xenofobia sustatzea, eta emakumeak jendearen irainak jasan behar izatea; emakume batengandik espero dena ez betetzeagatik isuna jartzea, finean, genero-indarkeria da. Krimen horrek astungarri bat du, gainera: Estatua bera dela kriminala.

Nire amona bizirik balego, hondartzara soineko loredunekin joaten jarraituko luke, eta arroparen barrenak bustiko litzaizkioke. Nire amona bizirik balego, burua estaliko luke txerria hiltzean –higieneagatik eta tradizioagatik– eta bere lagunetako batzuek mezetara burua estalita joaten jarraituko lukete. **Nire amona bizirik balego, errieta egingo al liokete jendaurrean Frantziako hondartzetara jantzita joateagatik, edota ekitaldi sozial batean burua estaltzeagatik?** Ala hori nire amona musulmana balitz bakarrik gertatuko al litzateke?

Europako herritar eta ekintzaile feminista naizen heinean, nire buruaren aurkako erasotzat hartzen dut Frantziako estatuak hondartzara jantzita doazen emakumeen aurka abiatutako indarkeria matxista. Izan ere, argazki horietan ez ditut, askok dioten bezala, *burkinia* daramaten emakumeak ikusten, jantzita doazen emakumeak baizik. Egia da mahuka eta praka luze horien atzean sexismoa eta patriarkatua tartean dituzten arrazoi erlijiosoak eta kulturalak egon daitezke, baina arrazoi horien mende daude gutako edozeinek egunero hartu behar izaten ditugun erabaki gehienak eta gairitu behar izaten ditugun egoera gehienak ere, eta ez gaituzte horregatik espazio publikoetatik kanporatzen. Hori dela eta, kasu honetan, sexismoari islamofobia gehitu zaio. Hain dago hedatuta islamofobia gure gizartean, ezen emakume musulmanen aurkako hainbat jarrera eta politika onartzen baitira beste gutxiengo batzuen aurka (ijitoak, LGTB kolektiboa, emakumeak oro har) abiatuko balira gehienok arbuatuko genituzkeenak.

Hondartzara jantzita joateagatik ari dira emakume horiek jazartzen; jantzita joateagatik, nik paseatzera, irakurtzera, eguzkiaz gozatzera edota oinak bustitzera joatea erabaki eta dena delako arrazoiengatik arropa erantzeko gogorik ez dudanean bezala. Erabaki hori erabat naturala da, ilea eguzkitik babesteko turbante bat jantztea, bainujantzian nahiz bikinian egotea edo *toplessa* nahiz nudismoa egitea erabakitzen dudanean bezain naturala. **Neu ere gaztigatuko al nindukete goitik behera jantzita geratzea edo eguzkitik babesteko burua estaltzea erabakiko banu?** Nire zuhaitz genealogikoa erakutsi behar al nuke aurrekari musulmanik ez dudala frogatzeko, eta, beraz, isunetik libre gelditzeko?

Emakume bati jendaurrean errieta egitea hondartzara jantzita joateagatik; agintariek erakundeetan arrazakeria eta xenofobia sustatzea, eta emakumeak jendearen irainak jasan behar izatea; emakume batengandik espero dena ez betetzeagatik isuna jartzea, finean, **genero-indarkeria** da. Krimen horrek astungarri bat du, gainera: Estatua bera dela kriminala. NBE Emakumeak-en (Genero Berdintasunerako eta Emakumeen Ahaldunderako Nazio Batuen Agentzia) arabera, genero-indarkeria hau da: «pertsona baten generoa dela eta, nahiz hark gizarte edo kultura jakin batean bete beharreko rolari buruzko itxaropenak direla eta, pertsona horren aurka egindako indarkeria». Argi dago,

beraz, **norbait era zehatz batean janztera behartzea, hori ez egiteagatik zigortzea eta kolektibo bat bere erlijioa dela eta baztertzea oinarritzko hiru eskubideren aurkako delituak direla, erlijio-askatasuna, nork bere izaera askatasunez garatzeko eskubidea eta adierazpen-askatasunaren aurkakoak, alegia.** Izan ere, emakume horiek beren arroparekin ideia jakin batzuk adierazteagatik gaitzesten dituzte.

Hondartzak doako aisialdirako guneak izateagatik bereizten dira beste espazio publiko batzuetatik, eta, hori dela eta dira bereziak egungo gizartean: hainbat gizarte-klase, adin, genero, etnia eta nazionalitatetako pertsonak elkarrekin bizitzeko aukera ematen dutelako. Eta pertsona horiek guztiek beren ohiturak, gustuak eta aurreiritziak eramaten dituzte berekin. Etxea soinean daramatenak toaila eta liburu bat besterik ez daramatenen bizikide dira; bilobak udan besterik ikusten ez dituen eta goitik behera jantzita doan amona eta etzaulkia eta itzalkina ordaindu dezaketen dirudunak ere elkarrekin egoten dira; arropa eranzten ez duten mojak ere han egoten dira, etab. **Horixe da, hain zuzen ere, hondartzaren ezaugarririk aberasgarriena: eremu horretan, “beste batzuekin” bizitzen jakin behar dugula,** eta hori ez da ohikoa, normalean ez dugulako pertsona horiekin topo egiten eta ez dugulako haiekin ezer ere partekatzen, gizarte honetan aisialdirako espazio publiko gehienak pribatizatu eta gizartearen zati batentzat murriztu dira eta.

Bestalde, ez dugu ahaztu behar eskualde askotan, Erdialdeko Amerikan, esate baterako, klase herritarretako emakume gehienak jantzita bainatzen direla itsasora doazenean, aisia-mota hori horrela ulertzen dutelako eta bainujantzia herrixka askotan saldu ere egiten ez duten luxuzko salgai bat delako. Emakume horiei ere debekatuko al diegu gure hondartzetan nahi duten bezala bainatzea?

Burkinia delakoa orain dela hamarkada bat sortu zen Australian, emakume musulmanek (eta beren seme-alabek) hondartzaz goza zezaten; *burkinia* lagungarria izan zen, beraz, emakume musulmanak Australiako gizartearen eguneroko eremu batean (itsasoan) integra zitezen. Gainera, **emakume musulmanak sorosle lanetan aritzea sustatu zen,** emakume horiek gizartean parte hartzea normalizatzeko.

Frantziako zenbait udalek musulmana izanez gero hondartzara jantzita joatea debekatzeak, ordea, bereizkeria sustatzen du, eta aukera zabaltzen du igerileku bereziak ireki daitezen araudiak onartutakoa baino arropa gehiago jantzita uretaz gozatu nahi dutenentzat.

Frantziaren goiburua ahuldua (*Liberté, égalité, fraternité*) berriz ere andeatu egin dute islamofobian oinarritutako neurriek, **eta Estatu Islamiarraren mezu beldurgarria indartu besterik ez dute egin:** ‘Ikusten ez zaituztetela errespetatzen, Islama gorrotatzen dutela, inoiz ere ez zaituztetela egiazko frantses edo europartzat hartuko?’. Hainbat hamarkadez gure herrialdeetan xenofobia isilpean jasaten daraman herri bat kriminalizatu eta estigmatizatzeko besterik ez dute balio neurri horiek. Mugak ixteko politiken bidez, hobi komun bihurtu dugu Europa. Ez dago Europa hau defendatzerik.

Patricia Simón. 2016.09.16. Pícaro Magazine

KULTURA ARTEKO DENBORA-PASAK

Hona hemen Dieneba, Gasteizen bizi den neska senegaldarra.
Marraztuko al duzu zeure burua haren aterkiaren azpian?

"Kolorezta" dezagun mundua.

KULTURA ARTEKO ISTORIOAK

HIYAB

Xavi Sala / Espainia, 2005 / 8 min
Kultura artekotasuna, berdintasuna
12 urtetik aurrera
Euskal Herria, Catalunya
Fatimak ez du hijaba kendu nahi, eta bere irakasleari aurre egiten dio.

http://www.youtube.com/watch?v=1OTcXyEhr_o

ASTRAL

Salvados / Espainia, 2016 / 1 ordu 37 min
Errefuxiatuak, migrazioa
9 urtetik aurrera
Mediterraneoan errefuxiatuak erreskatatzen diharduen ontzia da Astral. Dokumentalak honako helburu hau du: erreskate-ontziaren esperientziaren bitartez gizarteak kontzientzia har dezan errefuxiatuen larrialdi egoerari buruz.

http://www.atresplayer.com/television/programas/salvados/temporada-12/capitulo-1-Astral_2016101501109.html

PASEMOS AL PLAN B

Paz Piñar / Espainia, 2007 / 13 min
Kultura artekotasuna, immigrazioa eta mugak
12 urtetik aurrera
Euskal Herria

Auxi medikuaren kontsultara doa baina ez da mina zehazki non duen azaltzeko gai. Etxean, senideak urduri daude, diagnostiko ezezaguna noiz iritsiko zain, eta, bitartean, ustekabeen heldutako "gonbidatu" enigmatikoa zaintzen ari dira. Auzokideak familia egoera bitxi hartatik ateratzen laguntzen ahalegintzen dira, baina arazoa ez da konpontzen. Haietakoren batek medikuntzari edo "arautu gabeko" immigrazioari buruzko ezagutzak balitu...

<http://www.youtube.com/watch?v=JSGjh6YXUSc>

Zinemaren bitartez giza eskubideen inguruan heztea helburu duten ZINHEZBAko (<http://www.zinhezba.org>) programetatik eta Salvados telebista-saiotik hartuta.

MIGRAZIO PROZESUA

Hayat Ouja, 2015eko apirilaren 18an, Gasteizen, Gora Gasteizek antolatutako jardueretan.

Nongoa zara eta zenbat denbora daramazu Gasteizen bizitzen?

Hayat Ouja dut izena, Marokokoa naiz eta ia bi urte daramatzat Gasteizen bizitzen. 1985ean jaio nintzen Errachidian, Atlas mendikatean dagoen hiri batean.

Zein da zure lanbidea?

Lehen Hezkuntzako irakaslea naiz.

Zergatik erabaki zenuen emigratzea?

Ez neukan emigratzeko ideiarik, nire herrialdean lan finkoa bainuen. Egun

batean, lagun batek deitu zidan eta European arabiera irakasteko lehiaketa bat zegoela esan zidan. Ideia gustatu zitzaidan eta, idatzizko eta ahozko azterketa bana egin ondoren, lanbaimena eskuratu, immigrante joan, eta arabierako eta Marokoko kulturako irakasle bilakatu nintzen.

Zer itxaropen zenituen Arabara heldu aurretik? Aldatu egin al ziren zure itxaropenak hona iritsi zinenean?

Gaztelania ikastea eta alokairu bat aurkitzeko itxaropena nuen; zaila zen, ordea. Marokoko nire hiri bereko lagun

batekin topo egin nuen. Alokatzeko logela bat aurkitzen lagundu zidan, eta hizkuntza irakasten zuten elkarte bat erakutsi zidan.

Lortu al zenuen Gasteizen ere lan berean jardutea?

Bai, pozik nago Gasteizen nire lanbidean jarraitzea lortu nuelako. Lan-kontratua berritzea eta lan berean jarraitzeko aukera izatea gustatuko litzaidake.

Damutu al zara inoiz zure herrialdetik alde egin izanaz? Denboran atzera egiterik izango bazenu, gauza bera egingo al zenuke?

Inoiz ez naiz damutu nire herrialdetik alde egin izanaz, eta, denboran atzera egiterik izango banu, erabaki bera hartuko nuke. Sekulako esperientzia izan da, eta gauza asko ikasi ditut.

Arabako ohituretara egokitu behar izan zenuen. Zer kostatu zitzaizun gehien?

Janzkerara ohitzea kostatu zitzaidan gehien, batik bat, zapiagatik.

Zure herrialdeko zer alderdi sumatzen duzu gehien faltan?

Familiaren eta hango jaki tipikoen falta nabaritzen ditut batez ere.

Inoiz bereizkeriarik pairatu al duzu?

Bai, norbaiti agur esan eta erantzuten ez didanean, esaterako.

Zure ustez, zer egin beharko genuke etorkinen gizarteratze handiagoa lortzeko?

Etorkinen gizarteratze handiagoa lortzeko, ez da genero, etnia, kultura edo erlijioagatiko bereizkeriarik egin behar. Horixe da garrantzitsuena!

Zer gomendatuko zenioke emigratu nahi duen pertsona bati?

Ondo pentsatu behar da emigratu aurretik: funtsezkoa da helburu bat izatea eta ideiak argi edukitzea, ez baita erraza. Beste hizkuntza bat ikasi, beste kultura eta ohitura batzuetara egokitu, eta familiarik gabe bizi behar duzu; eguneroko bizitza erabat aldatzen da. Pazientzia eduki behar da eta pertsona jendekina izan behar duzu.

Beste ezer esan nahi al diezu gure irakurleei?

Amaitzeko, azpimarratu nahi dut, emigratu aurretik, gure herrialdetik alde egitean zer egin nahi dugun eta horixe bera gure herrialdean egin dezakegun jakin behar dugula. Gure bizitza planifikatzen jakin behar dugu, eta onik ateratzeko borrokatu.

Kultura arteko te-sorta bat irabazi nahi?

INKESTATXO honetan parte hartu besterik ez duzu. Ondoren, bidali ADRA

Fundaziora, eta jasotako inkesta guztien artean zozketa egingo dugu.

Arabako zer herri edo hiritan bizi zara?

Gasteizen	Beste herri batean

Non eskuratu duzu aldizkaria?

ADRA Fundazioan	Interneten	Gizarte Etxeetan	Beste elkarte batean Zeinetan?

Zerbait ikasi al duzu aldizkaria irakurtzen ari zinela?

Ezer ez	Gutxi	Zerbait	Nahikoa	Asko

Egokia iruditzen al zaizu aldizkariaren edukia?

Batere ez	Gutxi	Zerbait	Nahikoa	Asko

Zerbait gehituko al zenuke?

Ezer ez	Gutxi	Zerbait	Nahikoa	Asko

Zer gehituko zenuke?

--

Idatzi hemen zure **izena eta telefono-zenbakia**, irabazlea baldin bazara zurekin harremanetan jartzeko:_____

Helbideak:

- **Posta-helbidea:** Lorenzo Prestamero, 3, 01013 Vitoria-Gasteiz, Araba
- **Posta elektronikoa:** kolorezkolore@adra-es.org